

GUIA DE L'ESTUDIANT

2011/12

FACULTAT D'EDUCACIÓ, CIÈNCIES HUMANES I TRADUCCIÓ

**MÀSTER FORMACIÓ DEL PROFESSORAT D'EDUCACIÓ
SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA I BATXILLERAT, FORMACIÓ
PROFESSIONA I ENSENYAMENT D'IDIOMES**

Especialitat Educació Física

Continguts

Atenció a la Diversitat, Inclusió i Funció Tutorial	1
Avaluació i Atenció a la Diversitat a les sessions d'Educació Física.....	4
Innovació Docent i Iniciació a la Investigació Educativa de les Matèries d'Educació Física ..	7
Pràctica Docent i Organització de Centres de Secundària	10
Currículum de l'Educació Física en l'Educació Secundària	14
Programació Didàctica en Educació Física	17
Psicologia de l'Educació i el Desenvolupament durant l'Adolescència	20
Seminari de Pràctiques	23
Societat, Famílies i Educació: Evolució i Contextos d'Intervenció	25

Atenció a la Diversitat, Inclusió i Funció Tutorial

OBJETIUS:

- Proporcionar els coneixements bàsics per analitzar, interpretar i valorar les realitats actuals en l'atenció a la diversitat de l'alumnat en els entorns escolars i educatius en general.
- Aportar elements per a la reflexió crítica a l'entorn dels processos d'atenció a l'alumnat en el marc educatiu actual i en el d'un centre inclusiu.
- Proporcionar els coneixements i destreses fonamentals per organitzar, planificar i desenvolupar l'activitat professional en el context d'un centre, oberta a la diversitat de tot l'alumnat.

COMPETÈNCIES:

Competències genèriques

- Informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels seus fills.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i la formació prèvia dels estudiants així com la seva l'orientació, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte als drets humans que facilitin la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un fòrum sostenible.
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure la seva capacitat per aprendre per si mateix i cooperativament, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que facilitin l'autonomia, confiança a i iniciativa personal.

Competències específiques

- Saber analitzar el grup familiar, la seva influència i adquirir estratègies de cooperació.
- Participar en la definició del projecte educatiu i en les activitats generals del centre, atenent a criteris de gestió de qualitat, atenció a la diversitat, prevenció de problemes d'aprenentatge i promoció de la convivència i els drets humans.
- Adquirir habilitats per impulsar programes de participació al centre educatiu, el treball en equip en una institució i desenvolupar una actitud reflexiva davant la pràctica professional.
- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afectin a estudiants amb diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge, mitjançant recursos i estratègies per a l'aprenentatge (sistemes multinivell, agrupacions flexibles i treball cooperatiu).
- Exercir la tutoria individual i grupal dels alumnes col·laborant amb altres docents i professionals per coordinar les intervencions pel seguiment i orientació del progrés acadèmic de l'alumnat amb característiques específiques.

CONTINGUTS:

L'atenció a la diversitat de l'alumnat i la funció tutorial des d'un enfocament inclusiu

Perspectives d'anàlisi de les diferències individuals
Models d'atenció a la diversitat Model selectiu i model inclusiu
Política Educativa i atenció a la diversitat

La tutoria a l'ESO

La Funció Tutorial a l'ESO
Relacions amb els alumnes
Gestió i coordinació de l'acció tutorial en equip

Aspectes pràctics per a l'atenció a la diversitat de l'alumnat

Principis bàsics i Programes per a l'atenció a la diversitat de l'alumnat.
L'atenció educativa a l'alumnat amb alguna discapacitat.
L'atenció a la diversitat a nivell de sector i de centre:
L'atenció a la diversitat a nivell d'aula.

METODOLOGIA:

L'assignatura es desenvoluparà a partir de sessions presencials i de treball personal de l'alumnat.

Les activitats de l'aula constaran de sessions explicatives dels conceptes i temes clau de la tasca docent i d'activitats i dinàmiques encarades a assolir les capacitats, habilitats i coneixements necessaris per a la capacitació dels futurs professors de secundària.

Per les característiques de la matèria cal una implicació i seguiment habitual de les activitats de l'aula així com la participació en els treballs i debats que s'aniran plantejant al llarg del curs.

Les hores de treball personal a realitzar fora de les sessions presencials s'adreçaran a l'organització de la informació obtinguda al llarg de les diferents sessions, lectura de documents o visionat d'imatges recomanades, investigació/ampliació de continguts i treball individual i grupal establert pel professorat sobre continguts del temari.

La planificació de les sessions, del treball personal (individual o en grup) i de les activitats d'avaluació es concretaran en el Pla de treball que s'organitzarà per a cada bloc temàtic.

AVALUACIÓ:

S'avaluaran i hauran d'estar aprovats tots els treballs individuals i col·lectius que es realitzin al llarg de l'assignatura.

Avaluació de procés: 40%

Assistència i participació a classe
Exercicis d'aula i presentacions
Seguiment dels debats i línies obertes a l'assignatura tant en l'espai presencial com en l'espai de la xarxa
Lectura d'articles, esquemes conceptuals i resums

Avaluació de resultats: 60%

Treball grupal

BIBLIOGRAFIA:

- Collicott, J. (2000). “Posar en pràctica l’ensenyament multinivell: estratègies per als mestres”. *Suports Revista Catalana d’Educació Inclusiva*. Vol. 4, núm. 1, p. 87-100.
- Echeita, G. (2006). “Les Politiques Educatives envers l’alumnat amb necessitats educatives especials. Ente la complaença i la necessitat d’un canvi radical en la perspectiva.”: *Suports, Revista Catalana d’Educació Inclusiva*. Vol. 10 Núm. p. 11 – 15.
- European Agency for Development in Special Needs Education (2003). *Educación inclusiva y prácticas eficaces en el aula*. Denmark: EADSNE.
- Giné, C. (2006). “Reflexions sobre l’educació dels alumnes amb necessitats educatives especials: una anàlisi de la situació actual i de les perspectives de futur”: *Suports, Revista Catalana d’Educació Inclusiva*. Vol. 10 Núm. p 21 – 24.
- Huguet, T. (2006). *Aprendre junts a l’aula. Una proposta inclusiva*. Barcelona: Graó.
- Pujolàs, P. (2002). *Aprendre junts alumnes diferents. Els equips d’aprenentatge cooperatiu a l’aula*. Vic: Eumo Editorial.
- Pujolàs, P. (2008). *9 ideas clave. El aprendizaje cooperativo*. Barcelona: Graó.
- Ruiz, R. (2008) *Plans Múltiples i personalitzats per a l’aula inclusiva*. Vic: Eumo Editorial.

Avaluació i Atenció a la Diversitat a les sessions d'Educació Física

OBJETIUS:

- Ser capaç d'elaborar i adaptar les tasques de les sessions per tal de poder atendre les diferents necessitats i capacitats de l'alumnat i assolir els objectius pretesos.
- Ser capaç de gestionar el grup classe de manera eficient.
- Ser capaç de detectar (i potenciar) els punts forts, i detectar (i millorar) els punts dèbils de la gestió de la sessió.
- Ser capaç de dissenyar elements d'avaluació coherents amb allò que s'ensenya i es pretén avaluar, i que facilitin l'aprenentatge de l'alumnat.

COMPETÈNCIES:

Competències genèriques

- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics al voltant dels processos d'ensenyament-aprenentatge respectius.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge potenciant els processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació, i transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament-aprenentatge.
- Concretar el currículum que s'hagi d'implantar al centre docent, participant en la seva planificació col·lectiva; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques, tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat dels estudiants.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació de l'aula, dominar les destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.

Competències específiques

- Utilitzar el corpus de coneixements didàctics existents en relació als processos d'ensenyament-aprenentatge de la matèria, i transformar els currículums en programes d'activitats.
- Aplicar criteris i destreses vinculats als coneixements científics i didàctics i al valor formatiu de les matèries de l'especialitat per a la selecció o elaboració de recursos didàctics.
- Desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques que considerin la diversitat de l'alumnat, adaptant l'acció educativa i orientant-les a les diferències personals i col·lectives.
- Conèixer estratègies i tècniques d'avaluació, i entendre i utilitzar l'avaluació com a instrument de regulació de l'ensenyament-aprenentatge.
- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afectin els alumnes amb diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge.

CONTINGUTS:

- L'avaluació en l'Educació Física

L'avaluació, l'avaluació formativa
Els feedbacks i els instruments d'avaluació

- Atenció a la diversitat en les sessions d'educació física

L'atenció a la diversitat
Les conductes disruptives i situacions de conflicte

- Optimització de la tasca docent en les sessions d'Educació Física

El clima d'aula
Els temps de la sessió
Les habilitats comunicatives
L'autoconeixement. El perfil propi de professor
El disseny de sessions i el disseny de tasques

AVALUACIÓ:

- Assistència i Participació (65%). Assistir i participar (aportant les tasques del dia fetes i participant de les activitats que es desenvolupen a les sessions).
- Portafoli (35%). A partir d'unes quantes tasques s'hi recolliran les evidències de la feina i de l'aprenentatge assolit en relació a l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Bain, K. (2006). *El que fan els millors professors universitaris*. València: Publicacions de la Universitat de València.
- Cervelló, E.M.; del Villar, F.; Jiménez, R.; Ramos, L; Blázquez, F. (2003). "Clima motivacional en el aula, criterio de éxito de los discentes y percepción de la igualdad de trato en función del género en las clases de educación física". *Enseñanza*, 21, 379-395. Disponible a: http://campus.usal.es/~revistas_trabajo/index.php/0212-5374/article/viewFile/4072/4098
- Casamayor, G. (coord) (2007). *Els "trucs del formador": art, ofici i experiència*. Barcelona: Graó.
- González, C. (coord) (2010). *Los secretos del profesorado eficaz en educación física*. Barcelona: Inde.
- González, C & Lleixà, T. (coord) (2010). *Didáctica de la Educación Física*. Barcelona: Graó i Ministerio de Educación.
- González, C & Lleixà, T. (coord) (2010). *Educación Física. Complementos de formación disciplinar*. Barcelona: Graó i Ministerio de Educación.
- López Pastor, VM. (coord) (2006) *La evaluación en educación física. Revisión de los modelos tradicionales y planteamiento de una alternativa: la evaluación formativa y compartida*. Argentina: Miño y Dávila.
- Nicol, D.J., Macfarlane-Dick, D. "Formative assessment and self-regulated learning: a model and seven principles of good feedback practice". *Studies in Higher Education*. Vol. 31, n. 2, April 2006, pp. 199-218.
- Olmedo, J.A. "Estratègies per augmentar el temps de pràctica motriu en les classes d'educació física escolar". *Apunts d'Educació Física i esports*, 59, 22-30.
- Sanmartí, N; Simón, M; Márquez, C. (2006) "La evaluación como proceso de autoregulación. Diez años después". *Alambique. Didáctica de las ciencias experimentales*. N. 48, pp. 32-41.

- Sebastiani, E. *Les competències professionals del professor d'Educació Física de Secundària a Catalunya*. Tesis doctoral. [en línia]. Barcelona: Universitat Ramon Llull, 2007. Disponible a: <http://www.tdx.cat/TDX-0927107-171433>
- Siedentop, D. (1998). *Aprender a enseñar la Educación Física*. Barcelona: Inde.

Innovació Docent i Iniciació a la Investigació Educativa de les Matèries d'Educació Física

OBJETIUS:

- Reflexionar sobre la necessitat d'investigar i innovar a la recerca de l'excel·lència educativa.
- Reflexionar sobre els diferents paradigmes i creences que existeixen sobre l'educació i l'educació física en particular.
- Diferenciar entre recerca i innovació educativa
- Entendre cada una de les etapes que formen el procés d'investigació.
- Conèixer el procés d'elaboració i concreció d'un projecte educatiu interdisciplinar.
- Despertar la imaginació cara a la creació de recursos metodològics innovadors.
- Conèixer les possibilitats docents dels recursos TIC.
- Desenvolupar un esperit crític constructiu de l'actual tasca docent.

COMPETÈNCIES:

Competències específiques

- Conèixer i aplicar experiències innovadores per a la docència i els processos de transmissió dels coneixements de l'especialitat de la matèria, portant a terme projectes de creació i adaptació de material educatiu i utilitzant les tecnologies de la informació i la comunicació adequades a l'alumnat d'educació secundària.
- Utilitzar tècniques pròpies de la investigació i la innovació relacionades amb l'ensenyament de la matèria i amb l'educació en general.
- Iniciar-se en l'ús de les tècniques pròpies de la investigació i la innovació relacionades amb l'ensenyament de la matèria i amb l'educació en general, per tal de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació, innovació i avaluació educatives.
- Conèixer i utilitzar els mitjans i institucions per a la formació permanent, la investigació i la innovació educatives, valorant-les com una necessitat inherent a l'exercici professional.

CONTINGUTS:

Bloc I

- L'activitat física dels adolescents i el context educatiu actual
- Programes d'innovació educativa
- Projectes interdisciplinaris
- L'ús de les noves tecnologies i l'Educació Física

Bloc II

- Paradigmes actuals de la investigació en Educació Física
- El procés d'investigació i les seves etapes
- La investigació-acció i la pedagogia crítica
- Mètodes i tècniques d'investigació
- Temes d'interès susceptibles de ser investigats
- Temes relacionats amb la confecció del currículum oficial

- Temes relacionats amb els elements que conformen el currículum
- Temes relacionats amb la institució de secundària

Bloc III

- Paradigma quantitatiu de recerca
- Tipus de recerques quantitatives
- Criteris a seguir durant la recollida de dades
- Les enquestes, entrevistes i observacions
- Anàlisis i interpretació de dades
- Distribució de variables, mesures de tendència central de dispersió i de concentració

METODOLOGIA:

La dinàmica de les sessions variaran segons si són d'una hora, una hora i mitja o de tres hores seguides. El conceptes programats en el crèdit es desenvoluparan a través de sessions teòriques de tipus magistral, degut a la manca de temps de què es disposa per aplicar el crèdit. Per tant, els alumnes hauran de ser capaços de discriminar el contingut nuclear sobre el que volem incidir.

Per tal de trobar una visió significativa a tots els continguts conceptuals que envolten aquesta assignatura, intentarem fer una aplicació pràctica dels conceptes treballats. En alguns casos l'aplicació pràctica serà preparada per nosaltres, i en altres serà l'alumnat el responsable de fer-ho (fomentant l'autonomia de l'alumne en la presa de decisions).

Durant les classes teòriques fomentarem la participació de l'alumne, ja que les seves aportacions facilitaran la comprensió dels continguts i la implicació en la seva formació com a professors.

AVALUACIÓ:

BLOC I (40%)

Assistència i participació en les sessions de classe (cal un mínim del 80% d'assistència i participació activa a les sessions del crèdit per tal de poder optar a una nota)

- 10% REFLEXIÓ SOBRE ELS PROJECTES INTERDISCIPLINARIS (ARTICLE)
- 20% ACULTURAJOC AVALUATIU (test)
- 70% PROPOSTA D'UN PROJECTE D'INNOVACIÓ RELACIONAT II

BLOC II (30%)

Assistència i participació en les sessions d'exercici pràctic i presentació de treballs (cal un mínim del 75% d'assistència i participació activa a les sessions per tal de poder optar a una nota)

- 50% ANÀLISI D'UN ARTICLE DE RECERCA EDUCATIVA
- 50% PRESENTACIÓ D'UNA PROBLEMÀTICA EDUCATIVA I UNA PROPOSTA DE TÈCNiques QUALITATIVES PER RECOLLIR DADES

BLOC III (30%)

Assistència i participació en les sessions d'exercici pràctic i presentació de treballs (cal un mínim del 75% d'assistència i participació activa a les sessions per tal de poder optar a una nota)

- Treball final: Estudi descriptiu observacional (30%)

- 10% DISSENY D'UNA ENQUESTA
- 10% PRESA I REPRESENTACIÓ DE DADES
- 70% PRESENTACIÓ, ANÀLISI I INTERPRETACIÓ DE LES DADES

BIBLIOGRAFIA:

- HERNÁNDEZ ÁLVAREZ, J.L.; LÓPEZ CRESPO, C. (2007) " Qué piensan los niños, niñas y adolescentes de la educación física y de sus profesores y profesoras" a HERNÁNDEZ, J.L.; VELÁZQUEZ, R. (coord.) *La educación física, los estilos de vida y los adolescentes: cómo son, cómo se ven, qué saben y qué opinan*. Barcelona. GRAÓ, Biblioteca de Tàndem, nº 242, pp. 143-168.
- HIDALGO SANTOS, P. (2010): "El mar, una propuesta interdisciplinar". Tàndem. Didáctica de la Educación Física, núm. 33, pp. 58-66.
- INVERNÓ, P. (2005): "Construyendo un proyecto: vanDALlcs". A *Aula*, número 140, pp.25-29.
- MORA, J.M. (2008): " A oscuras por el camino de ronda: intentando entender la educación mediante un proyecto interdisciplinario". Tàndem. Didáctica de la Educación Física, núm.27, pp. 28-43.
- SABATER, LL. (2010): " Narinan. Un ejemplo de matemáticas (utilidad del GPS) y transversalidad". Tàndem. Didáctica de la Educación Física, núm. 33, pp. 46-57.
- SOLER, S.; PRAT, M.; JUNCÀ, A. i TIRADO, M. A. (autors); Calvo, J.; GONZÁLEZ, C.; FONT, R. i VENTURA, C. (col·laboradors) (2007): *Esport i societat: una mirada crítica*. Eumo Editorial: Vic.

Bibliografia web:

- <<http://www.xtec.cat/web/innovacio/innovacio>> Departament d'educació de la Generalitat de Catalunya. *Programes d'innovació educativa*. (data de consulta el 1 d'octubre de 2013)
- <<http://www.observatoridelesport.cat/>>. Observatori Català de l'Esport. (data de consulta 1 d'octubre de 2013).
- <<http://www.oearthemporda.org>>. Observatori de l'Esport de l'Alt Empordà (data de consulta 1 d'octubre de 2013)
- <<http://observatoriesport.uab.cat>> Observatori Crític de l'Esport de la Universitat Autònoma de Barcelona (data de consulta 1 d'octubre de 2013)
- MATAS, A., TÓJAR, J. C. i SERRANO, J. (2004). "Innovación educativa: un estudio de los cambios diferenciales entre el profesorado de la Universidad de Málaga." *Revista Electrónica de Investigación Educativa*, 6 (1). <http://redie.uabc.mx/vol6no1/contenido-matas.html> (data de consulta el 23 de gener de 2011).
- MINISTERIO DE EDUCACIÓN (2010). *Informe PISA 2009. Programa para la evaluación internacional de los alumnos*. OCDE. Disponible a:
- <<http://www.educacion.es/dctm/ministerio/horizontales/prensa/notas/2010/20101207-pisa2009-informe-espanol.pdf?documentId=0901e72b806ea35a>>

Pràctica Docent i Organització de Centres de Secundària

OBJETIUS:

- Aprofundir en la reflexió sobre la pràctica docent i el sentit i la direcció de la institució escolar i la pràctica professional del professor/a de secundària.
- Conèixer i reflexionar sobre els elements interns i externs que conformen el marc pedagògic, l'estructura, el funcionament i la vida d'un centre escolar de secundària.
- Aprofundir en el coneixement de l'estructura sistèmica de l'escola, els seus elements i els agents amb els quals s'interrelaciona.
- Reconèixer i analitzar indicadors de l'estructura organitzativa i de presa de decisions dels centres de secundària.
- Resoldre els dubtes i neguits dels futurs professors de secundària i respondre, a l'avançada, alguns dels reptes que la docència de la secundària planteja en l'actualitat.

COMPETÈNCIES:

Competències genèriques

- Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seva situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.
- Conèixer la normativa i organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat amb aplicació als centres d'ensenyament.

Competències específiques

- Saber analitzar el grup i conèixer estratègies de dinàmica de grup per a la dinamització i el desenvolupament satisfactori del grup.
- Conèixer la normativa i organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat de l'ensenyament d'educació secundària.
- Conèixer la normativa i organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat de l'ensenyament d'educació secundària.
- Analitzar la pràctica docent i orientadora en les condicions institucionals que l'emmarquen.
- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten a estudiants amb diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge i abordar i resoldre problemes de disciplina i altres aspectes de gestió de l'aula (resolució de conflictes i mediació).
- Conèixer i aplicar els processos d'interacció i comunicació a l'aula i dominar les habilitats socials necessàries per fomentar un clima d'aula que faciliti l'aprenentatge i la convivència.

CONTINGUTS:

Finalitat de les institucions educatives i de l'educació

Funció de les institucions educatives

Sentit de l'escola i de l'ensenyament

Funcions i competències professionals dels professors

Organització del centre educatiu

Estructura del sistema educatiu
Tipologies dels centres educatius
Estructura organitzativa de l'escola

Context legal organització dels centres

El marc legal i organitzatiu de l'escola
Instruments per a l'organització
La comunitat educativa
L'organització de les persones
L'organització dels espais i els temps

Organitzar la classe

Clima d'aula
Nocions d'organització sistèmica de l'aula
La comunicació educativa
Relació professor/a-alumne/a
Tutoria
Relació amb els pares

METODOLOGIA:

L'assignatura es desenvoluparà a partir de sessions presencials i de treball personal de l'alumnat.

Les activitats de l'aula constaran de sessions explicatives dels conceptes i temes clau de la tasca docent i d'activitats i dinàmiques encarades a assolir les capacitats, habilitats i coneixements necessaris per a la capacitació dels futurs professors de secundària.

Per les característiques de la matèria cal una implicació i seguiment habitual de les activitats de l'aula així com la participació en els treballs i debats que s'aniran plantejant al llarg del curs.

Les hores de treball personal a realitzar fora de les sessions presencials s'adreçaran a l'organització de la informació obtinguda al llarg de les diferents sessions, lectura de documents o visionat d'imatges recomanades, investigació/ampliació de continguts i treball individual i grupal establert pel professorat sobre continguts del temari.

La planificació de les sessions, del treball personal (individual o en grup) i de les activitats d'avaluació es concretaran en el Pla de treball que s'organitzarà per a cada bloc temàtic.

AVALUACIÓ:

S'avaluaran i hauran d'estar aprovats tots els treballs individuals i col·lectius que es realitzin al llarg de l'assignatura.

Avaluació de procés: 40%

- Assistència i participació a classe
- Exercicis d'aula i presentacions

- Seguiment dels debats i línies obertes a l'assignatura tant en l'espai presencial com en l'espai de la xarxa
- Lectura d'articles, esquemes conceptuals i resums

Avaluació de resultats: 60%

- Treball de grup sobre diferents elements de la organització dels centres
- Treball individual d'observació i aprofundiment en aspecte d'organització de centre

BIBLIOGRAFIA:

- CARDA, Rosa M., LARROSA, Faustino (2007): *La organización del centro educativo. Manual para maestros*. Alicante: Club universitario
- CANTÓN, Isabel (coord.) (1996): *Manual de organización de centros educativos*. Barcelona: Oikos-tau
- CELA, Jaume; PALOU, Juli (2004): *Va de mestres. Carta als mestres que comencen*. Barcelona: Rosa Sensat
- FULLAN, Michael; HARGREAVES, Andy (1997): *¿Hay algo por lo que merezca la pena luchar en la escuela?* Sevilla: Publicaciones MCEP
- GAIRIN, Joaquin i altres (1996): *Manual de organización de instituciones educativas*. Madrid: Escuela Española
- SANTOS GUERRA, Miguel Angel (1997): *La luz del prisma. Para comprender las organizaciones educativas*. Archidona: Aljibe
- DELORS, Jacques (1996): *La educación encierra un tesoro. Informe de la Unesco*. Madrid: Santillana
- GIMENO, José (2000): *La educación obligatoria: su sentido educativo y social*. Madrid: Morata.
- GIMENO, José; PÉREZ, Ángel (1992): *Comprender y transformar la enseñanza*, Madrid: Morata.
- IMBERNÓN, Francesc (coord.) (1999): *La educación en el siglo XXI. Los retos del futuro inmediato*. Barcelona: Graó
- MORÍN, Edgar (2001): *Los siete saberes necesarios para la educación del futuro*. Barcelona: Paidós
- PÉREZ GÓMEZ, Angel (1998): *La cultura escolar en la sociedad neoliberal*. Madrid: Morata
- ARNAIZ, Pere i altres (2001): *La acción tutorial*. Barcelona: Graó
- COMELLAS, M. Jesús (coord) (2002): *Las competencias del profesorado para la acción tutorial*. Barcelona: Praxis
- GINER, Antoni i altres (2008): *La tutoria y el tutor. Estrategias para su práctica*. Barcelona: Horsori (Cuadernos de Formación del Profesorado, 21)
- DDAA (2002): *Informe educativo 2002. La calidad del sistema educativo*. Madrid: Santillana/Fundación Hogar del empleado
- ESCAMILLA, Amparo; LAGARES, Ana Rosa (cols.) (2006): *La LOE: perspectiva pedagógica e histórica. Glosario de términos esenciales*. Barcelona: Graó
- FERRER Julià, Ferran (director); FERRER Esteban, Gerard; CASTEL Baldellou, José Luis (2006): *PISA 2003 a Catalunya. Una ullada a les desigualtats educatives*. Barcelona: Fundació Bofill (Publicacions Digitals, 2)
- LAUKKANEN, Reijo (2006): *Claus de l'èxit del sistema educatiu finlandès*. Barcelona: Fundació Bofill (Debats d'Educació, 7)
- MARCHESI, Alvaro (2000): *Controversias en la educación española*. Madrid: Alianza Editorial

- SANTAMARIA, Germán (1998): *Compilación legislativa básica: LODE, LOGSE, LOPEC*. Madrid: Universidad de Alcalá
- ANTÚNEZ, Serafí (2000): *La acción directiva en las instituciones escolares. Análisis y propuestas*. Barcelona: ICE UB/Horsori
- BOLIVAR, Antonio (2000): *Los centros educativos como organizaciones que aprenden*. Madrid: La Muralla
- CANTÓN, Isabel (coord.) (2000): *Las organizaciones escolares: hacia nuevos modelos*. Buenos Aires: Fundec
- GAIRÍN, Joaquin (2000): *La organización escolar: contexto y texto de actuación*. Madrid: La Muralla
- GAIRÍN, Joaquin; ANTÚNEZ, Serafí (2008): *Organizaciones educativas al servicio de la sociedad*. Madrid: Wolters Kluwer España
- GIMENO, José; CARBONELL, Jaume (coord.) (2004): *El sistema educativo. Una mirada crítica*. Madrid: Praxis
- PASTORA, José Francisco (1996): *Organización y funcionamiento de centros de educación infantil y primaria*. Madrid: Escuela Española
- SANTOS GUERRA, Miguel Angel (1994): *Entre bastidores. El lado oculto de la organización escolar*. Archidona, Malaga: Aljibe
- AADD (2000): *El Proyecto Educativo de la institución escolar*. Barcelona: Graó
- ANTÚNEZ, Serafí i altres (2000): *El proyecto educativo de la institución escolar*. Barcelona: Graó
- ARMENGOL, Carme; FREIXAS, Mònica; PALLARÈS, Rosa M. (2000): *Seguint el fil de l'organització*. Cerdanyola: Serveis de publicacions UAB
- DOMÈNECH, Joan; VIÑAS, Jesús (1997): *La organización del espacio y del tiempo*. Barcelona: Graó
- DOMÍNGUEZ FERNÁNDEZ, Gillermo i MESANZA, Jesús (coord.) (1996): *Manual de organización de instituciones educativas*. Madrid: Escuela española
- GAIRIN, Joaquín; ANTÚNEZ, Serafí (1996): *La organización escolar. Práctica y fundamentos*. Barcelona: Graó
- GAIRIN, Joaquín; DARDER, Pere (coord.) (1994): *Organización de centros educativos. Aspectos básicos*. Barcelona: Praxis
- GARCÍA ALBADALEJO, Antonio (coord) (2008): *La autonomía de los centros escolares*. Madrid: Secretaria general técnica del Ministerio de Educación, política y deporte
- GARCÍA REQUENA, Filomena. (1997): *Organización escolar y gestión de centros educativos*. Archidona, Málaga: Aljibe
- PARCERISA, Artur (1996): *Materiales curriculares. Como elaborar-los, seleccionarlos y usarlos*. Barcelona: Graó

Currículum de l'Educació Física en l'Educació Secundària

OBJETIUS:

- Demostrar coneixement i comprensió dels diferents conceptes associats al desplegament del currículum.
- Demostrar coneixement i comprensió dels documents oficials que dirigeixen els desplegament curricular.
- Dissenyar un pla d'organització de l'àrea d'educació física.
- Adquirir la consciència de l'existència dels diferents programes de promoció de l'esport proposats per entitats privades o estaments públics, i de la seva utilitat pel desplegament curricular.
- Seleccionar i programar activitats interdisciplinars segons la concepció de transversalitat.
- Ser capaç de concretar i aplicar objectius i continguts d'un mateix bloc curricular en les diferents etapes educatives (ESO, Batxillerat...).
- Conèixer models de propostes educatives innovadores i promoure noves propostes.
- Saber fer ús de sistemes de comunicació amb alumnes i famílies.

COMPETÈNCIES:

Competències genèriques

- Conèixer els continguts curriculars en la matèria d'Educació Física.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de competències pròpies, tant a nivell individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Mostrar capacitat de cerca, gestió i aplicació d'informació.
- Concretar el currículum d'un centre, participant en la planificació col·lectiva.
- G6. Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure la seva capacitat per aprendre per si mateix i cooperativament.

Competències específiques

- Adquirir habilitats per impulsar programes de participació al centre educatiu, per al treball en equip en una institució i desenvolupar una actitud reflexiva davant la pràctica professional.
- Conèixer experiències educatives de vincle entre institucions i territori així com la oferta educativa de institucions de l'entorn.
- Conèixer i aplicar experiències innovadores per la docència i els processos de transmissió dels coneixements de l'especialitat de la matèria, portant a terme projectes de creació i adaptació de material educatiu i utilitzar les tecnologies de la informació i comunicació adients a l'alumnat d'educació secundària.
- Intervenir en la planificació i desenvolupament del currículum en el centre docent mitjançant els diversos processos i instruments d'elaboració del mateix.
- Relacionar els continguts de l'àrea o matèria pròpies amb el de altres per tal de desenvolupar experiències interdisciplinars.

CONTINGUTS:

El Currículum de l'Educació Física a l'ESO i el Batxillerat

Lleis, Decrets i Documents a partir dels quals s'estableix l'ordenació de l'ensenyament.
Conceptes associats al desplegament curricular.
L'Ètica del procés d'ensenyament-aprenentatge des de la perspectiva de l'Educació Física.
L'organització dins l'àrea d'educació física

Previsió i compra de material.
Normativa específica educació física.
Control i prevenció de la salut.
Programes de promoció: una eina dins la sessió d'Educació Física

Clubs, federacions i ajuntaments.
El pla català de l'esport.
La Relació amb altres àrees

Area de llengües
Area de art visual i plàstica
Les sortides com a activitat de l'àrea d'educació física
Elecció i organització.

Crèdit de síntesis.
El Bloc de la condició física des de la perspectiva de promoció de la salut
Hàbits saludables durant la pràctica de l'educació física.
L'activitat física després de la finalització dels estudis obligatoris.

Els primers auxilis en l'activitat física.
Experiències innovadores en Educació Física.
El Parkour, una proposta innovadora.
Classes en col·laboració amb altres àrees.

Noves tecnologies en l'Educació Física
Comunicació amb alumnes i famílies.
Aplicació a l'aula.

METODOLOGIA:

Les sessions de classe aniran dirigides a transmetre informació teòrica, així com exposar i orientar la cerca d'informació relacionada amb les diferents tasques.

El Treball dirigit estarà orientat al treball en grups reduïts i individualment, i cercarà el desenvolupament de tasques principalment d'anàlisi i reflexió.

Les hores de treball personal estaran destinades a la cerca d'informació, i a la seva anàlisi i reflexió.

AVALUACIÓ:

L'assignatura s'avaluarà de manera continuada. Es farà una avaluació formativa que analitzarà l'actitud i la implicació de l'alumne en les diferents tasques proposades. Caldrà presentar i aprovar cadascuna de les tasques assignades.

BIBLIOGRAFIA:

- BLÀZQUEZ, D.; SEBASTIANI, E.M. *Enseñar por competencias en educación física*. Barcelona. Inde. 2008.
- CARRASCO, J.B. (Edit); JAVALOYES SOTO, J.J.; CALDERERO HERNÁNDEZ, J.F. *Como personalizar la educación. Una solución de futuro*. Narcea, 2008.

- VALLBONA CALBÓ, C. et al. (Direcció) *Guia de prescripció d'exercici físic per la salut (PEFS)*. Barcelona: Direcció General de la Salut Pública i Secretaria General de l'Esport, 2007.
- GUTIÉRREZ-DÁVILA, M.; OÑA, A. *Metodología en las ciencias del deporte*. Madrid: Síntesis, 2005.
- PARLEBAS, P. *Léxico de praxología motriz*. Barcelona: Paidotrivo, 2001.
- CONTRERAS, O. *Didáctica de la Educación Física*. Barcelona: Inde, 1998.
- DÍAZ LUCEA, J. *El Currículum de la Educació Física en la Reforma Educativa*. Barcelona: Inde, 1998.
- BLAZQUEZ SANCHEZ, D. *Evaluar en Educación Física*. Barcelona: Inde, 1997.

Programació Didàctica en Educació Física

OBJETIUS:

- Conèixer el caràcter global i interdisciplinar del currículum mitjançant la integració de diferents àrees.
- Realitzar una Unitat de Programació Interdisciplinar a partir d'un tema transversal.
- Saber desenvolupar correctament una sessió de la UPI.
- Saber coavaluar i autoavaluar correctament la sessió realitzada.
- Realitzar un bloc per oferir recursos del tema transversal treballat.

COMPETÈNCIES:

Competències genèriques

- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics entorn els processos d'ensenyament i aprenentatge respectius.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos de ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.
- Concretar el currículum que s'hagi d'implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat dels estudiants.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, la educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que facilitin la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.

Competències específiques

- Utilitzar el cos de coneixements didàctics existent entorn dels processos de ensenyament i aprenentatge de la matèria o matèries pròpies de l'especialització docent corresponent, per transformar els currículums en programes de activitats
- Intervenir en la planificació i el desenvolupament del currículum al centre docent a través dels diversos processos i instruments d'elaboració del mateix.
- Conèixer estratègies i tècniques d'avaluació i entendre i utilitzar l'avaluació com un instrument de regulació de l'ensenyament i de l'aprenentatge.
- Relacionar els continguts de l'àrea o matèria pròpies amb els d'altres, per tal de desenvolupar experiències interdisciplinars.
- Conèixer els recursos educatius, amb especial atenció als relacionats amb les TIC, i la seva utilització com a suport a les activitats d'ensenyament- aprenentatge.

CONTINGUTS:

- Elements de Programació en Educació Física. Criteris de selecció i elaboració de materials educatius en les sessions d'Educació Física.
- L'Educació Física com entorn d'aprenentatge i espai d'intervenció i participació de l'alumnat.
- Selecció i elaboració de recursos didàctics en Educació Física.
- La interdisciplinarietat en l'Educació Física.

- Valors i Educació Física.
- Elaboració i optimització de les tasques en l'Educació Física.
- L'Educació Física i les TIC en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Experiències educatives innovadores en l'Educació Física.

METODOLOGIA:

Les sessions de classe es combinaran entre teoria i pràctica. En les sessions teòriques es realitzarà la transmissió de continguts per part del professorat.

Les sessions pràctiques es faran amb un seguiment constant de les sessions.

A les sessions de treball dirigit es treballarà en grups reduïts i individualment i es destinaran a la preparació i desenvolupament de tasques relacionades amb els continguts de classe i l'anàlisi i reflexió de lectures i films relacionades en l'àmbit de l'EF a l'escola.

Les sessions de tutoria es destinaran al seguiment i orientació de les diferents tasques.

A les hores de treball personal l'alumne realitzarà recerca d'informació de continguts proposats a l'aula, i altres tasques relacionades.

L'aprenentatge de l'alumnat ha d'esdevenir significatiu i que el porti a l'assoliment de les diferents competències seleccionades per a l'assignatura. La reflexió personal i la participació activa en les diferents activitats d'aprenentatge dissenyades ho faran possible.

AVALUACIÓ:

L'avaluació formativa de l'assignatura contemplarà el procés i els resultats, de manera que d'entrada serà imprescindible fer un seguiment del procés de la mateixa adequat. Cal aprovar totes les tasques i tots els requisits per separat. Per participar en l'avaluació formativa, cal assistir al 50% de les tutories de cada activitat, i tenir-les aprovades. En cas contrari, s'haurà de recuperar l'activitat.

L'avaluació continuada de l'assignatura contemplarà els resultats. Cal aprovar totes les tasques i tots els requisits per separat.

L'alumne que no està present el dia de presentació de la tasca, no li comptabilitzarà.

Recuperació d'alguna part sempre i que no superi el 50% de l'assignatura: 8 al 10 de gener
Resultats d'aprenentatge:

UNITAT DE PROGRAMACIÓ INTERDISCIPLINAR (UPI) A PARTIR D'UN TEMA TRANSVERSAL (70%)

- Dissenyar una UPI en base a un tema transversal (TT) i una altra àrea de coneixement a més de l'EF
- Exposar públicament la UPI dissenyada
- Assistir i participar activament en les sessions pràctiques realitzades pels companys
- Aplicar una sessió pràctica per a la resta de companys de l'assignatura (caldrà enregistrar la sessió pel posterior anàlisi i lliurar-la en DVD la setmana següent). La sessió té una durada d'una hora.
- Coavaluar les sessions aplicades dels diferents grups de la classe, en base als indicadors referenciats. El grup que realitza la sessió haurà de lliurar a la professora i resta de grups la informació de l'annex 1.

BIBLIOGRAFIA:

- Boluda, G. (2010). "Les danses d'arreu del món: una proposta interdisciplinària per gaudir de la diversitat cultural al nostre centre". *Guix*, (364), 23-27.
- Delgado, M., Tercedor, P. (2002) *Estrategias de intervenció en educació para la salut desde la Educación Física* Barcelona: Inde.
- Devís, J.; Peiró, C., 1992, Nuevas perspectivas curriculares en educación física: la salud y los juegos modificados. Barcelona: Inde.
- Diversos autors (1999) *Educación en valores en Educación Física*. Gobierno Vasco. Departamento de Educación, Universidades e Investigación.
- Galera, A. D. (2001). *Manual de didáctica de la educación física : una perspectiva constructivista integradora*. Barcelona: Paidós.
- Gutiérrez Sanmartín, M. (2003) *Manual sobre valores en la Educación Física y el deporte*. Barcelona: Paidós.
- Ilès, E.; Amat, M.; Batalla, A.; del Campo, J.; Carranza, M.; Comelles, P.; Garcia, M. (2003). *La Educación física desde una perspectiva interdisciplinària*. Barcelona: Graó.
- Lucini, F. (1994) *Temas transversales y educación en valores*. Madrid: Anaya.
- Marsellés, M. A.; Jové, G. (2000). De la prevenció a l'atenció en la primera infància: un enfocament interdisciplinària. Lleida: Universitat de Lleida.
- Palos, J. i altres. (2000) *Estrategias para el desarrollo de los temas transversales en el currículum*. ICE Universitat de Barcelona: Horsori.
- Prat, M.; Soler, S. (2003) *Actitudes, valores y normas en la Educación Física y el deporte*. Barcelona: Inde.
- Ruíz Omeñaca, J.V. (2004) *Pedagogía de los valores en la Educación Física*. Madrid: CCS.

Psicologia de l'Educació i el Desenvolupament durant l'Adolescència

OBJETIUS:

- Conèixer les característiques del canvi físic, cognitiu, emocional i social de l'etapa adolescent.
- Comprendre les diferents manifestacions comportamentals en l'adolescència.
- Comprendre les bases psicològiques del procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Analitzar i diferenciar els factors psicològics que influeixen en l'aprenentatge.

COMPETÈNCIES:

Competències genèriques

- Cercar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que facilitin la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.

Competències específiques

- Conèixer les característiques del canvi evolutiu (físic, cognitiu, emocional, social i de la personalitat) durant l'etapa de l'adolescència.
- Saber analitzar el grup i conèixer estratègies de dinàmica de grup per a la dinamització i el desenvolupament satisfactori del grup
- Saber analitzar el grup familiar, la seva influència i adquirir estratègies de cooperació
- Desenvolupar l'acció tutorial col·laborant amb altres docents i agents de intervenció socioeducativa per afavorir el desenvolupament emocional, la coeducació i respecte als drets humans de tots els estudiants.
- Analitzar la pràctica docent en general i el valor formatiu de les matèries de l'especialització, les condicions institucionals que l'emmarquen i la seva relació amb l'entorn i comprendre els processos educatius i d'aprenentatge a l'aula i fora d'ella relatius al període de l'educació secundària.
- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge i abordar i resoldre problemes de disciplina i altres aspectes de gestió de l'aula (resolució de conflictes, mediació).
- Conèixer i aplicar els processos d'interacció i comunicació a l'aula i dominar les destreses i habilitats socials necessàries per fomentar un clima d'aula que faciliti l'aprenentatge i la convivència
- Conèixer els processos de transmissió de coneixements propis de cada matèria i valorar-ne la contribució a la consecució dels objectius i competències propis de l'etapa o etapes educatives en què s'ha d'impartir docència i dels continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent.

- Dissenyar i desenvolupar projectes de recerca, innovació i avaluació educatives

CONTINGUTS:

Bloc I: INTRODUCCIÓ

Perspectiva històrica i cultural de l'adolescència

L'adolescència com a etapa en el cicle vital

Bloc II EL DESENVOLUPAMENT DURANT L'ADOLESCÈNCIA

El desenvolupament físic durant l'adolescència

Desenvolupament cognitiu

Desenvolupament afectiu i emocional

Desenvolupament moral

Bloc III L'APRENTATGE DURANT L'ADOLESCÈNCIA

L'aprenentatge en l'adolescència

Estratègies d'aprenentatge

Motivació

Expectatives

Autoestima

Bloc IV: ELS ADOLESCENTS EN RISC: PROBLEMES I TRASTORNS

Consum de substàncies psicoactives

Violència escolar i conductes antisocials

Trastorns emocionals

METODOLOGIA:

1. Les sessions de classe

Les sessions de classe serviran per abordar els temes pertinents del temari a fi d'obtenir una visió global de la realitat adolescent.

2. Les sessions de treball dirigit

Les sessions de treball dirigit tant individuals com en grup serviran per aplicar en casos pràctics, lectures d'articles o visualització de material audiovisual, els continguts tractats de forma més conceptual.

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés:

Seguiment de les sessions de treball dirigit

Avaluació del resultat

Prova escrita al final de l'assignatura

Ambdues avaluacions han d'estar aprovades per tal d'aprovar l'assignatura i la seva ponderació final és d'un 50% cada una.

BIBLIOGRAFIA:

- Berger, K.S. (2004). *Psicología del desarrollo: Infancia y adolescencia* (Cap. 14, 15 i 16). Madrid: Panamericana.
- Castillo, G. (2009). *El adolescente y sus retos: la aventura de hacerse mayor*. Madrid: Pirámide.
- Funes, J. (2010). *Educación en la adolescencia*. Barcelona: Graó.
- Gallego, J. (2007). *Educación en la adolescencia*. Madrid: Thomson.
- Kimmel, D.G. i Weiner, I.B. (1998). *La adolescencia: una transición del desarrollo*. Barcelona: Ariel.
- López, A.M. i Castro, A. (2007). *Adolescencia. Límites imprecisos*. Madrid: Alianza.
- Parra, A. (2007). *Relaciones familiares y bienestar adolescente*. Madrid: Ediciones Cinca.
- Rice, F.O (2000). *Adolescencia. Desarrollo, relaciones y cultura*. Madrid: Prentice Hall.
- Royo Isach, J. (2008). *Els rebels del benestar*. Barcelona: Alba.
- Sandtrock, John (2004). *Adolescencia*. Madrid : McGraw-Hill.
- Toro, J. (2010). *El adolescente en su mundo*. Madrid: Pirámide.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

- Barberà, E. (coord.) (2004). *Psicología de género*. Madrid: Prentice Hall.
- Elzo, J. (2000). *El silencio de los adolescentes*. Madrid: Temas de Hoy.
- Feixa, C. (1999). *De jóvenes, bandas y tribus*. Barcelona: Ariel.
- Inglés, S.; Cándido, J. (2003). *Programa Pehia. Enseñanza de habilidades interpersonales para adolescentes*. Madrid: Pirámide.
- Laufer, M. (1998). *El adolescente suicida*. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Lila, M. i altres (2006). *Programa Lisis. Prevención del abuso de alcohol y de drogas de síntesis*. Madrid: Pirámide.
- Mead, M. (1995). *Adolescencia y cultura en Samoa*. Barcelona: Paidós.
- Olivares, J. (2005). *Programa IAFS. Protocolo para la intervención en adolescentes con fobia social*. Madrid: Pirámide.
- Prats, J.; Farré, J. (2006). *Programa educatiu: "Violència: Tolerància zero"*. Barcelona: Fundació La Caixa.
- Serra, C. (2006). *Diversitat, racisme i violència. Conflictes a l'educació secundària*. Vic: Eumo Editorial.
- Toro, J. (1996). *El cuerpo como delito*. Barcelona: Ariel.
- Toro, J. (2004). *Riesgo y causas de la anorexia*. Barcelona: Ariel.
- Urra Portillo, J. (2008). *¿Qué ocultan nuestros hijos?* Madrid: La esfera de los libros.

Seminari de Pràctiques

OBJETIUS:

- Planificar, realitzar el seguiment i preparar l'avaluació del conjunt de pràctiques i cadascun del períodes i orientar en la reflexió i la construcció de la síntesi dels aprenentatges de les pràctiques i de les altres matèries dels Màster que suposa el TFM.

COMPETÈNCIES:

Competències genèriques

- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels estudiants així com a la seva orientació, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.

Competències específiques

- Utilitzar tècniques pròpies de la investigació i la innovació relacionades amb l'ensenyament de la matèria i amb l'educació en general.

CONTINGUTS:

- Disseny, planificació i avaluació de l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula.
- Estratègies d'observació i anàlisi en contextos educatius.
- Estratègies i instruments de reflexió sobre la pràctica.
- Recollida sistemàtica d'informació: construcció i ús d'instruments. Anàlisi de les dades.

AVALUACIÓ:

Per aprovar l'assignatura cal aprovar per separat els següents aspectes.

- Instrument d'avaluació de la coavaluació d'un company: 50%
- Cronogrames dels diferents períodes: 50%

L'avaluació formativa de l'assignatura contemplarà el procés i els resultats, de manera que d'entrada serà imprescindible fer un seguiment del procés adequat (assistència a les tutories i realització correcta de les tasques). Cal aprovar totes les tasques i tots els requisits per separat.

Les sessions de classe seran principalment de treball dirigit. Es treballarà en grups reduïts i individualment i es destinaran a la preparació i desenvolupament de tasques relacionades amb els continguts de classe, anàlisi i reflexió.

Les sessions de tutoria individual es destinaran al seguiment i orientació de les diferents tasques.

A les hores de treball personal l'alumne farà recerca d'informació de continguts proposats a l'aula, i altres tasques relacionades.

L'aprenentatge de l'alumnat ha d'esdevenir significatiu i que el porti a l'assoliment de les diferents competències seleccionades per a l'assignatura. La reflexió personal i la participació activa en les diferents activitats d'aprenentatge dissenyades ho faran possible.

BIBLIOGRAFIA:

La bibliografia específica es donarà progressivament

Societat, Famílies i Educació: Evolució i Contextos d'Intervenció

OBJETIUS:

- Relacionar l'educació amb l'entorn i comprendre la funció educadora de la família i la comunitat.
- Reflexionar sobre les funcions educatives atribuïdes al centre educatiu, la família i el professorat.
- Conèixer i reflexionar sobre les relacions sistèmiques a establir entre el centre escolar, la família i l'entorn.
- Adquirir estratègies de col·laboració amb la família. Conèixer els canals establerts en les interaccions entre centre escolar, professorat i famílies.

COMPETÈNCIES:

Competències específiques

- Saber analitzar el grup família, la seva influència i adquirir estratègies per cooperar-hi.
- Analitzar la pràctica docent i orientadora en les condicions institucionals que l'emmarquen.
- Adquirir habilitats per impulsar programes de participació al centre educatiu, per al treball en equip en una institució i desenvolupar una actitud reflexiva davant la pràctica professional.
- Relacionar l'educació amb el seu entorn i comprendre la funció educadora de la família i la comunitat.
- Conèixer experiències educatives (Projectes Educatius de Ciutat, Plans Educatius d'Entorn i altres) de vinculació entre institucions i territori així com la oferta educativa d'institucions de l'entorn.
- Utilitzar tècniques pròpies de la investigació i la innovació relacionades amb l'ensenyament de la matèria i amb l'educació en general.

CONTINGUTS:

1. La nostra societat avui
 - Caracterització de les societats actuals
 - Els diferents contextos d'educació
 - L'educació al llarg de la vida
2. L'educació secundària
 - L'educació secundària en el context de la societat actual
 - L'escola com a eina social
 - Problemes i debats sobre l'educació secundària
 - Principis i finalitats de l'educació secundària
3. Les famílies, contextos de vida i d'educació
 - Què és la família
 - La transformació social de les famílies en la societat contemporània: models de família
 - Funcions familiars
 - Estils educatius familiars
4. La família i la institució escolar
 - Principis i objectius de la interacció família-centre educatiu

- La comunicació família-centre educatiu
- Comunicació escola-famílies en l'espai de tutories
- 5. De la institució al territori
 - Centres educatius i entorn social
 - Treball i aprenentatge en xarxa
 - L'aprenentatge de la ciutadania. La participació
 - El municipi

METODOLOGIA:

Les sessions amb el grup classe (SGC). S'organitzaran al voltant dels conceptes i idees clau de cada tema amb la intenció de dur a terme una construcció de coneixement. S'utilitzaran explicacions dels professors, plantejament de casos i situacions, debats i reflexions col·lectives i anàlisi crítica de documents escrits i/o audiovisuals.

Les sessions de treball dirigit (STD). Estaran destinades bàsicament al treball en grups de les pràctiques plantejades que versaran sobre aspectes del temari.

AVALUACIÓ:

Es durà a terme una avaluació continuada a partir de la realització de les pràctiques, de les activitats plantejades o dels debats a classe. S'han de presentar totes les activitats d'avaluació d'acord amb les orientacions facilitades en el programa de l'assignatura, el pla de treball i les indicacions dels professors. Caldrà haver superat tots els instruments d'avaluació per poder aprovar l'assignatura. El sistema d'avaluació inclou:

- a) Treball de recerca en grup de 5-6 persones (40%)
- b) Treball individual sobre un llibre (30%)
- c) Reflexió global individual al final de l'assignatura (30%)

BIBLIOGRAFIA:

- Diversos autors (2003). *La participación de los padres y madres en la escuela*. Barcelona: Graó.
- ALBAIGÉS, B.; SELVA, M.; BAYA, M. (2008). *Infants, família, escola i entorn. Claus per a un temps educatiu compartit*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill. <http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/489.pdf>
- ALONSO-TAOIA, J. (2005). *Motivar en la escuela, motivar en la familia*. Madrid. Morata.
- ALSINET, J.; RIBERA, M. (2000). *La relació entre els centres educatius i l'entorn, a ALDEMIZ_ECHEVARRIA i altres. Com ens ho fem? Propostes per educar en la diversitat*. Barcelona: Graó.
- APPLE M. W i BEANE J. A. (1997). *Escuelas democráticas*. Morata: Madrid.
- ARRANZ, E. (Eds.) (2004). *Familia y desarrollo psicológico*. Madrid. Pearson.
- BECK-GERNSHEIM, E. (2003). *La reinvençió de la família: en busca de noves formes de convivència*. Barcelona. Paidós.
- BESALÚ, X; VILA, I. (2001). *La buena educación. Libertad e igualdad en la escuela del s. XXI*. Madrid. Libros de la Caratata – MEC.
- BESALÚ X. et al. (ed.) (2007). *Mestres del segle XXI*. Girona: CCG Edicions.
- BERNSTEIN, B. (1998). *Pedagogia, control simbólico e identidad*. Madrid: Morata.
- BOLIVAR, A. (2006). "Familia y escuela: dos mundos llamados a trabajar en común", *Revista de educación*, 339 pp. 119-146

- BONAL, X. (2007). *Femení i plural: les diferents geografies entre famílies i escola*, a GARRETA, J. (Edit.) *La relación familia-escuela*. Lleida: Universitat de Lleida (pàg. 33-44)
- BORDIEU, Pierre (2008). *Capital cultural, escuela y espacio social*. Buenos Aires: Siglo XXI.
- BOSCH, E. (ed.) (2008). *Educación y vida urbana: 20 años en ciudades educadoras*. Madrid: Santillana.
- CARBONELL, J. (1994). *L'escola: entre la utopia i la realitat*. Vic: Eumo Editorial.
- CASALS, R. (2011). *Prevenir el fracàs escolar des de casa*. Barcelona: Graó.
- COMELLAS, M.J. (2009). *Família i escola: compartir l'educació*. Barcelona: Graó.
- CONNELL, R. (1997). *Escuela y justicia social*. Madrid. Morata.
- COLLET, J., TORT, A. (2001.) *Famílies, escola i èxit escolar. Millorar els vincles per millorar els resultats*. Barcelona: Fundació Bofill (informes breus, 35).
- COSTA, M.; TORRUBIA, R. (2007). "Relacion familia-escuela: una asignatura pendiente en muchos centros educativos". *Participación educativa*, núm. 4
- ELZO, J. (coord.) (2008). *Models educatius familiars a Catalunya*. Barcelona. Fundació Jaume Bofill.
- <http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/504.pdf>
- GARRETA, J. (Edit.) (2007). *La relación familia-escuela*. Lleida. Universitat de Lleida.
- GARRETA, J. (2008). *La participación de las familias en la escuela pública. Las Asociaciones de Padres y Madres de Alumnos*. Madrid, CEAPA-CIDE.
- http://www.fundacion-sm.com/ArchivosColegios/fundacionSM/Archivos/2007%202008/publicaciones/La%20Orelacin%20familia_escuela.pdf
- GOLOMBOK, S. (2006). *Models de família: què és el que compta de debò?* Barcelona: Graó.
- GOMEZ GRANELL, C. i altres (2004). *Infància, famílies i canvi social a Catalunya*. Barcelona: CIIMU. www.ciimu.org
- GORDÓ, G. (2009). *Centros educativos: islas o nodos*. Barcelona: Graó.
- HAKIM, C. (2005). *Modelos de familia en las sociedades modernas. Ideales y realidades*. Madrid: CIS.
- ILLICH, Ivan. (1974). *La sociedad desescolarizada*. Barcelona: Barral.
- IMBERNON, F. (COORD.) (2010). *Procesos y contextos educativos: enseñar en las instituciones de educación secundaria*. Barcelona: Graó.
- JIMÉNEZ SÁNCHEZ, J. (2010). *El currículum de la Educación Secundaria*, a Gimeno Sacristan, José (comp.) *Saberes e incertidumbres sobre el currículum*. Madrid: Morata.
- MUSITU, G. & CAVA, M. J. (2001). *La familia y la educación*. Barcelona: Octaedro.
- NARDONE, G. (2003). *Modelos de familia*. Barcelona. Paidós
- NOVELLA, A. (2009). *La participació dels infants a la ciutat des del Consell d'infants*. Barcelona, Generalitat Catalunya, Departament Acció Social i Ciutadania.
- ORTEGA, P. MINGUEZ, R. HERNÁNDEZ, M. (2009). "Las difíciles relaciones entre familia y escuela en España", *Revista española de Pedagogía*, 243, maig-agost 2009.
- PEREZ, R.M. (2004). *Les relacions entre família i escola. Una anàlisi psicosocial*. Barcelona, Pagès editors
- POLAINO, A. (2004). *Família y autoestima*. Barcelona: Ariel.
- RIERA, J.; Roca, E. (coord.) (2007). *Reflexions sobre l'educació en una societat corresponsable*. Valls/Barcelona: Cossetània Edicions/Edu21.
- RODRIGO, M.J.; PALACIOS, J. (2003). *Família y desarrollo humano*. Madrid: Alianza.

- SUBIRATS, J. (coord.) (2003). *Més enllà de l'escola. Transformacions socials i noves dinàmiques educatives i professionals*. Barcelona: Mediterrània.
- SUBIRATS, J. ALBAIGÉS, B. (2006). *Educació i Comunitat. Reflexions a l'entorn del treball integrat dels agents*. Barcelona: Fundació Bofill (Finestra oberta).
- TORRUBIA, R (coord.) i altres (2009). *Família i educació a Catalunya*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.
- <http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/496.pdf>
- TRAVESET, M. (2007). *La pedagogia sistèmica. Fundamentos y pràctica*. Barcelona: Graó.
- TRIBO, G. (2008) *Formació i professionalització del professorat de secundària a Catalunya*. Barcelona: Fundació Bofill/Mediterrània.
- <http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/477.pdf>
- TRINIDAD, A., GOMEZ GONZALEZ, J. (coord.) (2012). *Sociedad, familia, educación. Una introducción a la sociología de la educación*. Madrid: Tecnos.
- VALDIVIA, M. C. (2010). *Mares i pares competents. Claus per optimitzar les relacions amb els nostres fills i filles*. Barcelona: Graó.
- VILA, I.; CASARES, R. (2009). *Educación y sociedad: una perspectiva sobre las relaciones entre escuela y entorno social*. Barcelona. ICE, UB/Horsori.

Monogràfics de revistes

- "Cultura familiar y cultura escolar". *Cuadernos de Pedagogía* núm. 239. 1995.
- "Relació amb les famílies". *Guix* núm. 296-297, juliol-agost 2003.
- "Temps de responsabilitats compartides" *Perspectiva Escolar* núm. 272, febrer 2003.
- "Familia y escuela". *Cuadernos de Pedagogía* núm. 378, Abril 2008
- "Treball i aprenentatge en xarxa" *Guix*, núm. 356-357, juliol-agost 2009
- "Plans educatius d'entorn" *Cuadernos de Pedagogía* núm. 375, gener 2008
- "Escola i família" *Escola Catalana*, 463, abril 2010